

1058**OBWIESZCZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 20 czerwca 2002 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy — Prawo o adwokaturze.

1. Na podstawie art. 15 ustawy z dnia 22 maja 1997 r. o zmianie ustawy — Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 75, poz. 471) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 26 maja 1982 r. — Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) obwieszczeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 1982 r. o sprostowaniu błędów (Dz. U. Nr 25, poz. 187),
- 2) ustawą z dnia 1 lutego 1983 r. o zmianie niektórych przepisów o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego i o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 5, poz. 33),
- 3) ustawą z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 42, poz. 202),
- 4) ustawą z dnia 24 maja 1990 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 36, poz. 206),
- 5) ustawą z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych (Dz. U. z 1995 r. Nr 4, poz. 17),
- 6) ustawą z dnia 10 maja 1996 r. o zmianie ustaw o prokuraturze, o Sądzie Najwyższym, o Trybunale Konstytucyjnym oraz ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych i ustawy — Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 77, poz. 367),
- 7) ustawą z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153),
- 8) ustawą z dnia 22 maja 1997 r. o zmianie ustawy — Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 75, poz. 471 i Nr 124, poz. 782 oraz z 1999 r. Nr 75, poz. 853),

- 9) ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. Nr 141, poz. 943 i z 1998 r. Nr 162, poz. 1122),
- 10) ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustroju państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668),
- 11) obwieszczeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 września 1999 r. o utracie mocy obowiązującej art. 4 ust. 3 ustawy o radcach prawnych, art. 30 ust. 2 ustawy o Sądzie Najwyższym, art. 15 ustawy o prokuraturze, art. 53 § 2 i art. 61 § 2 pkt 3 ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych, art. 12a ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym, art. 12 ustawy o zmianie ustawy — Prawo o advokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz niektórych innych ustaw oraz w części: art. 4b ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy — Prawo o advokaturze, art. 122¹ § 4 ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych i art. 70 § 1 ustawy — Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. Nr 75, poz. 853),
- 12) ustawą z dnia 16 marca 2000 r. o zmianie ustawy — Prawo o advokaturze (Dz. U. Nr 39, poz. 439),
- 13) ustawą z dnia 15 września 2000 r. — Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037),
- 14) ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 i Nr 154, poz. 1787),
- 15) wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 maja 2002 r., sygn. akt P. 1/01 (Dz. U. Nr 78, poz. 717)
- i zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.
2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:
- 1) art. 96, 97 ust. 2 i art. 100 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. — Prawo o advokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124), które stanowią:
- „Art. 96. W ustawie z dnia 19 kwietnia 1969 r. — Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 13, poz. 96) art. 550 skreśla się.”
- Art. 97. „2. Aplikanci adwokaccy wpisani na listę aplikantów przed dniem wejścia w życie ustawy odbywają dwuletnią aplikację adwokacką.”
- „Art. 100. 1. Wybory organów izb adwokackich i delegatów na Krajowy Zjazd Adwokatury odbędą się w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.
2. Dotychczasowe organy adwokatury oraz organy izb adwokackich działają do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.”;
- 2) art. 15 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zmianie niektórych przepisów o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego i o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 5, poz. 33), który stanowi:
- „Art. 15. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1983 r., z tym że przepisy tej ustawy dotyczące zasiłku chorobowego oraz art. 8 pkt 1 i art. 9 pkt 1 wchodzi w życie z dniem 1 marca 1983 r.”;
- 3) art. 48 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 42, poz. 202), który stanowi:
- „Art. 48. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1987 r., z tym że art. 36 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1988 r.”;
- 4) art. 31 ustawy z dnia 24 maja 1990 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 36, poz. 206), który stanowi:
- „Art. 31. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1990 r., z tym że art. 17 uzyskuje moc od dnia 27 marca 1990 r.”;
- 5) art. 61 ustawy z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych (Dz. U. z 1995 r. Nr 4, poz. 17), który stanowi:
- „Art. 61. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 1995 r., z tym że przepisy art. 13 ust. 3—8 wchodzi w życie z dniem 1 marca 1996 r.”;
- 6) art. 7 ustawy z dnia 10 maja 1996 r. o zmianie ustaw o prokuraturze, o Sądzie Najwyższym, o Trybunale Konstytucyjnym oraz ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych i ustawy — Prawo o advokaturze (Dz. U. Nr 77, poz. 367), który stanowi:
- „Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 7) art. 172 ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153), który stanowi:
- „Art. 172. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., z wyjątkiem art. 167 i 168, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;
- 8) art. 10—12, 14 i 16 ustawy z dnia 22 maja 1997 r. o zmianie ustawy — Prawo o advokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 75, poz. 471 i Nr 124, poz. 782 oraz z 1999 r. Nr 75, poz. 853), które stanowią:
- „Art. 10. 1. Spółki świadczące pomoc prawną obowiązywane są w ciągu jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dostosować swoją formę, skład osobowy i przedmiot działalności do przepisów tej ustawy albo zakończyć działalność w zakresie świadczenia pomocy prawnej.
2. Przepis ust. 1 stosuje się do spółek z udziałem zagranicznym, które świadczą pomoc prawną, istniejących w dniu 1 października 1996 r., utworzonych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem

tem zagranicznym (Dz. U. z 1997 r. Nr 26, poz. 143), z tym że termin wykonania obowiązku dostosowania swojej formy, składu osobowego i przedmiotu działalności, z uwzględnieniem art. 11, albo zakończenia działalności w zakresie świadczenia pomocy prawnej, wynosi 3 lata od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 11. 1. Spółki z udziałem zagranicznym mogą być tworzone na podstawie ustawy, o której mowa w art. 10 ust. 2, w celu świadczenia pomocy prawnej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli spełniają następujące warunki:

- 1) wszyscy wspólnicy (akcjonariusze) zagraniczni posiadają uprawnienia do samodzielnego wykonywania zawodu adwokata lub radcy prawnego uzyskane za granicą albo są spółkami z wyłącznym udziałem takich osób, a wszyscy wspólnicy polscy są radcami prawnymi lub adwokatami,
- 2) wspólnicy (akcjonariusze) zagraniczni wykażą wzajemność ze strony krajów, w których posiadają uprawnienia do samodzielnego wykonywania zawodu określonego w pkt 1, a w przypadku spółek, o których mowa w pkt 1, ze strony krajów ich siedziby.

2. Adwokaci i radcowie prawni mogą świadczyć pomoc prawną w ramach spółek, o których mowa w ust. 1, jeżeli są współnikami lub akcjonariuszami.

Art. 12. 1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa odwołuje sędziego, którego małżonek w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy wykonywał zawód radcy prawnego w kancelarii radcy prawnego oraz w spółce jawnej lub cywilnej z wyłącznym udziałem radców prawnych lub radców prawnych i adwokatów, albo w spółce komandytowej, w której komplementariuszami są wyłącznie radcowie prawni lub radcowie prawni i adwokaci, przy czym wyłącznym przedmiotem działalności takich spółek jest świadczenie pomocy prawnej, jeżeli po upływie 3 lat od dnia jej wejścia w życie nadal ten zawód wykonuje.

2. Uprawnienie określone w art. 61 § 2 pkt 3 ustawy, o której mowa w art. 7, wobec sędziego pozostającego w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa z osobą wykonującą zawód radcy prawnego, o którym mowa w ust. 1, może być wykonane nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy."

„Art. 14. Do osób, które rozpoczęły aplikację adwokacką lub radcowską przed dniem wejścia ustawy w życie, stosuje się przepisy dotychczasowe."

„Art. 16. Ustawa wchodzi w życie po upływie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia.";

9) art. 97 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. Nr 141, poz. 943 i z 1998 r. Nr 162, poz. 1122), który stanowi:

„Art. 97. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.";

10) art. 150 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668), który stanowi:

„Art. 150. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., z wyjątkiem art. 26, art. 128 pkt 2, art. 139 pkt 1 i 10, art. 145 ust. 2 i 4, art. 146 ust. 2 i 4 oraz art. 147 ust. 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, i art. 34 pkt 1, art. 36 pkt 23, art. 48 pkt 1 i 3, art. 84, art. 97 pkt 1—3, 5—10 i 12—36 oraz art. 139 pkt 9 lit. a), które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.";

11) art. 2 i 3 ustawy z dnia 16 marca 2000 r. o zmianie ustawy — Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 39, poz. 439), które stanowią:

„Art. 2. Przepisy ustawy stosuje się do spraw niezakończonych w dniu wejścia ustawy w życie orzeczeniami Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wydanymi w drugiej instancji.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 2, który wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.";

12) art. 633 ustawy z dnia 15 września 2000 r. — Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037), który stanowi:

„Art. 633. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.";

13) art. 212 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 i Nr 154, poz. 1787), który stanowi:

„Art. 212. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2001 r., z wyjątkiem:

1) art. 91 § 2a, art. 151 § 1, art. 178, art. 193 i art. 195 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

2) art. 13 § 2 pkt 4, art. 91 § 2, 3 i 4, art. 176, art. 177 i art. 179 § 1—4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r."

Minister Sprawiedliwości: *B. Piwnik*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości
z dnia 20 czerwca 2002 r. (poz. 1058)

USTAWA

z dnia 26 maja 1982 r.

Prawo o adwokaturze.

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Adwokatura powołana jest do udzielania pomocy prawnej, współdziałania w ochronie praw i wolności obywatelskich oraz w kształtowaniu i stosowaniu prawa.

2. Adwokatura zorganizowana jest na zasadach samorządu zawodowego.

3. Adwokat w wykonywaniu swoich obowiązków zawodowych podlega tylko ustawom.

4.¹ Tytuł zawodowy „adwokat” podlega ochronie prawnej.

Art. 2. Adwokaturę stanowi ogół adwokatów i aplikantów adwokackich.

Art. 3. Zadaniem samorządu zawodowego adwokatury jest:

- 1) tworzenie warunków do wykonywania ustawowych zadań adwokatury,
- 2) reprezentowanie adwokatury i ochrona jej praw,
- 3) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o wykonywaniu zawodu adwokata,
- 4) doskonalenie zawodowe adwokatów i kształcenie aplikantów adwokackich,
- 5) ustalanie i krzewienie zasad etyki zawodowej oraz dbałość o ich przestrzeganie,
- 6) sprawowanie zarządu majątkiem samorządu adwokackiego i rozporządzanie nim.

Art. 4.² 1. Zawód adwokata polega na świadczeniu pomocy prawnej, a w szczególności na udzielaniu porad prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed sądami i urzędami.

2. Pomoc prawna świadczona jest osobom fizycznym, podmiotom gospodarczym oraz jednostkom organizacyjnym.

3. Przez jednostkę organizacyjną rozumie się organ państwowy lub samorządowy, osobę prawną, organi-

zację społeczną lub polityczną oraz inny podmiot nieposiadający osobowości prawnej.

Art. 4a.³ 1.⁴ Adwokat wykonuje zawód w kancelarii adwokackiej, w zespole adwokackim oraz w spółce cywilnej, jawnej lub partnerskiej z wyłącznym udziałem adwokatów lub adwokatów i radców prawnych, albo w spółce komandytowej, w której komplementariuszami są wyłącznie adwokaci lub adwokaci i radcowie prawni, przy czym wyłącznym przedmiotem działalności takich spółek jest świadczenie pomocy prawnej.

2. Siedzibę zawodową adwokata, na jego wniosek, wyznacza okręgowa rada adwokacka.

Art. 4b.³ 1. Adwokat nie może wykonywać zawodu:

- 1) jeżeli pozostaje w stosunku pracy,
- 2)⁵ jeżeli jego małżonek pełni funkcje sędziowskie, prokuratorskie lub w okręgu izby adwokackiej — w organach dochodzeniowo-śledczych,
- 3) jeżeli został uznany za trwale niezdolnego do wykonywania zawodu,
- 4) jeżeli został ubezwłasnowolniony,
- 5) w razie orzeczenia kary zawieszenia w czynnościach zawodowych albo tymczasowego zawieszenia w wykonywaniu czynności zawodowych.

2.⁵ Adwokat nie może wykonywać zawodu w okręgu tej izby, w której spokrewniona z nim osoba do dru-

³ Dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 598 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. — Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

⁵ Przepis utracił moc z dniem 17 września 1999 r. w zakresie, w jakim odnosi się do małżonka, krewnego i powinowatego adwokata, pełniących funkcje sędziowskie lub prokuratorskie. Nastąpiło to w związku z obwieszczeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 września 1999 r. o utracie mocy obowiązującej art. 4 ust. 3 ustawy o radcach prawnych, art. 30 ust. 2 ustawy o Sądzie Najwyższym, art. 15 ustawy o prokuraturze, art. 53 § 2 i art. 61 § 2 pkt 3 ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych, art. 12a ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym, art. 12 ustawy o zmianie ustawy — Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz niektórych innych ustaw oraz w części: art. 4b ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy — Prawo o adwokaturze, art. 122¹ § 4 ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych i art. 70 § 1 ustawy — Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. Nr 75, poz. 853), zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 stycznia 1999 r., sygn. K. 1/98.

¹ Dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 1997 r. o zmianie ustawy — Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 75, poz. 471), która weszła w życie z dniem 15 września 1997 r.

² W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

giego stopnia lub spowinowacona z nim w pierwszym stopniu pełni funkcje wymienione w ust. 1 pkt 2.

3. Zakaz przewidziany w ust. 1 pkt 1 nie dotyczy pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych.

Art. 4c.³ 1. O trwałej niezdolności do wykonywania zawodu orzeka okręgowa rada adwokacka.

2. Uchwała zapada po wysłuchaniu adwokata i jego pełnomocnika ustanowionego spośród adwokatów oraz po zaznajomieniu się z opiniami lub orzeczeniami lekarskimi. Okręgowa rada adwokacka wyznacza pełnomocnika z urzędu, jeżeli adwokat go nie ustanowi.

3. W razie wszczęcia postępowania o stwierdzenie trwałej niezdolności do wykonywania zawodu, okręgowa rada adwokacka może zawiesić adwokata tymczasowo w wykonywaniu czynności zawodowych. To samo uprawnienie przysługuje okręgowej radzie adwokackiej wtedy, gdy przeciwko adwokatowi zostało wszczęte postępowanie o ubezwłasnowolnienie.

Art. 4d.³ 1. Adwokat zawieszony w wykonywaniu czynności zawodowych nie może występować przed sądami lub organami państwowymi i samorządowymi. W okresie zawieszenia adwokat może wykonywać inne czynności, na które uzyskał zezwolenie dziekana.

2. Czynne i bierne prawo wyborcze do organów samorządu adwokackiego nie przysługuje adwokatowi zawieszonemu w wykonywaniu czynności zawodowych.

Art. 5.⁶ Adwokat przed rozpoczęciem wykonywania czynności zawodowych składa wobec dziekana ślubowanie treści następującej:

„Ślubuję uroczyście w swej pracy adwokata przyczyniać się ze wszystkich sił do ochrony praw i wolności obywatelskich oraz umacniania porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązki swe wypełniać gorliwie, sumiennie i zgodnie z przepisami prawa, zachować tajemnicę zawodową, a w postępowaniu swoim kierować się zasadami godności, uczciwości, słuszności i sprawiedliwości społecznej.”

Art. 6. 1.⁷ Adwokat obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem pomocy prawnej.

2.⁸ Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie.

3.⁸ Adwokata nie można zwolnić od obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę.

⁶ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁷ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 1 pkt 5 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁸ Dodany przez art. 1 pkt 5 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

Art. 7. 1.⁹ Adwokat podczas i w związku z wykonywaniem obowiązków zawodowych korzysta z ochrony prawnej podobnie jak sędzia i prokurator.

2.¹⁰ Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określi strój urzędowy adwokatów biorących udział w rozprawach sądowych, uwzględniając uroczysty charakter stroju, odpowiedni do powagi sądu i utrwalonej tradycji.

Art. 8. 1. Adwokat przy wykonywaniu zawodu adwokackiego korzysta z wolności słowa i pisma w granicach określonych przez zadania adwokatury i przepisy prawa.

2.¹¹ Nadużycie tej wolności, stanowiące ściganą z oskarżenia prywatnego zniewagę lub zniesławienie strony, jej pełnomocnika lub obrońcy, kuratora, świadka, biegłego lub tłumacza, podlega ściganiu tylko w drodze dyscyplinarnej.

Art. 8a.¹² 1. Adwokat podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 4 ust. 1.

2. Obowiązek określony w ust. 1 nie dotyczy adwokatów niewykonywających zawodu.

Art. 8b.¹² Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej i Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, ogólne warunki ubezpieczenia, o którym mowa w art. 8a:

- 1) datę powstania obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia,
- 2) podstawowy zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń,
- 3) minimalną sumę gwarancyjną ubezpieczenia określoną kwotowo,
- 4) zakres praw i obowiązków ubezpieczonego i zakładu ubezpieczeń, wynikających z umowy ubezpieczenia.

Art. 9. 1. Organami adwokatury są: Krajowy Zjazd Adwokatury, Naczelna Rada Adwokacka, Wyższy Sąd Dyscyplinarny oraz Wyższa Komisja Rewizyjna.

2. Członkami organów adwokatury mogą być tylko adwokaci.

⁹ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 1 pkt 6 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁰ Dodany przez art. 1 pkt 6 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1, oraz w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 marca 2000 r. o zmianie ustawy — Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 39, poz. 439), która weszła w życie z dniem 1 czerwca 2000 r.

¹¹ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 7 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹² Dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 10 jako druga, który wszedł w życie z dniem 18 sierpnia 2000 r.

Art. 10. Naczelna Rada Adwokacka, izby adwokackie i zespoły adwokackie mają osobowość prawną.

Art. 11. 1. Wybory do organów adwokatury oraz organów izb adwokackich i zespołów adwokackich odbywają się w głosowaniu tajnym przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

2. Kadencja organów adwokatury, organów izb adwokackich i zespołów adwokackich trwa trzy lata, jednakże są one obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.

3. W Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej i w prezydiach okręgowych rad adwokackich nie można sprawować tej samej funkcji dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje. Ograniczenie to odnosi się także do kierowników zespołów adwokackich, z tym jednak że w szczególnie uzasadnionych wypadkach zebranie zespołu może wybrać kierownika zespołu na następną kadencję.

4. Poszczególni członkowie organów, o których mowa w ust. 1, mogą być odwołani przed upływem kadencji przez organ, który ich wybrał.

5.¹³ Nie można łączyć mandatów ustawowych organów samorządu adwokackiego. Ograniczenie to nie dotyczy kierownika zespołu adwokackiego.

Art. 12. 1. Uchwały organów adwokatury, organów izb adwokackich i organów zespołów adwokackich, dotyczące bezpośrednio poszczególnych osób, powinny zawierać uzasadnienia faktyczne i prawne.

2. Termin do wniesienia środków odwoławczych przewidzianych w ustawie wynosi czterdzieści dni od dnia doręczenia orzeczenia lub uchwały.

Art. 13.¹⁴ Naczelna Rada Adwokacka składa Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej coroczne sprawozdanie z działalności adwokatury oraz przedstawia informacje problemowe.

Art. 14. 1.¹⁵ Minister Sprawiedliwości zwraca się do Sądu Najwyższego o uchylenie sprzecznych z prawem uchwał organów adwokatury, w terminie 6 miesięcy od daty ich doręczenia.

2.¹⁶ Sąd Najwyższy utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy lub uchyla uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi adwokatury z ustaleniem wytycznych co do sposobu jej załatwienia. Skargę spóźnioną Sąd Najwyższy pozostawia bez rozpoznania.

3.¹⁷ Naczelna Rada Adwokacka, na wniosek Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, uchyla sprzeczną

z prawem uchwałę zgromadzenia izby, w terminie 6 miesięcy od daty jej doręczenia.

Art. 15. Minister Sprawiedliwości może zwrócić się do Krajowego Zjazdu Adwokatury lub do Naczelnej Rady Adwokackiej o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do ich właściwości. Uchwała Naczelnej Rady Adwokackiej powinna być podjęta w terminie jednego miesiąca.

Art. 16.¹⁸ 1. Opłaty za czynności adwokackie ustala umowa z klientem.

2.¹⁹ Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych ustala, w drodze rozporządzenia, opłaty za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości, stanowiące podstawę do zasądzenia przez sądy kosztów zastępstwa prawnego i kosztów adwokackich.

3.¹⁹ Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych określi, w drodze rozporządzenia, stawki minimalne za czynności adwokackie, o których mowa w ust. 1.

DZIAŁ II

Wykonywanie zawodu adwokata²⁰

Art. 17.²¹ Zespół adwokacki jest jednostką organizacyjną adwokatury.

Art. 18. 1. Członkiem zespołu adwokackiego może być tylko osoba wpisana na listę adwokatów.

2. O przyjęciu do zespołu decyduje zebranie zespołu adwokackiego.

Art. 19. (skreślony).²²

Art. 20. (skreślony).²³

Art. 21.²⁴ 1. Adwokat powinien zamieszkiwać w miejscowości, w której ma wyznaczoną siedzibę zawodową wykonywania zawodu. Okręgowa rada adwokacka w uzasadnionych wypadkach może zezwolić adwokatowi na inne miejsce zamieszkania.

2. Naczelna Rada Adwokacka w uzasadnionych wypadkach — po zasięgnięciu opinii zainteresowanych okręgowych rad adwokackich — może zezwolić adwokatowi na zamieszkanie w okręgu innej izby, jeżeli miej-

¹³ Dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁴ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 9 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁵ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 10 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁶ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 10 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁷ Dodany przez art. 1 pkt 10 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁸ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁹ W brzmieniu tym obowiązuje do dnia 30 maja 2003 r. Z dniem 31 maja 2003 r. traci moc na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 maja 2002 r. sygn. akt P. 1/01 (Dz. U. Nr 78, poz. 717).

²⁰ Tytuł w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 12 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²¹ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 13 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²² Przez art. 1 pkt 14 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²³ Przez art. 1 pkt 15 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²⁴ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 16 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

scowość zamieszkania jest położona w pobliżu miejscowości, w której ma siedzibę zawodową.

3. Adwokat świadczy pomoc prawną z urzędu w okręgu sądu rejonowego, w którym ma wyznaczoną siedzibę zawodową.

Art. 22. (skreślony).²⁵

Art. 23. Adwokat — członek zespołu ma prawo do:

- 1) udziału w pracach i w dochodzie zespołu, z wyjątkiem okresu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą lub macierzyństwem,
- 2) corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego.

Art. 24.²⁶ 1. *Adwokaci — członkowie zespołów i ich rodziny mają na równi z pracownikami prawo do świadczeń z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby, macierzyństwa i ubezpieczenia rodzinnego oraz z tytułu powszechnego zaopatrzenia emerytalnego pracowników i ich rodzin, przy czym przy ustalaniu prawa do świadczeń i ich wysokości pracę w zespołach traktuje się jako zatrudnienie, a otrzymywane wynagrodzenie — jako wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia.*

2. *Zasiłek chorobowy dla adwokatów — członków zespołów jest wypłacany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych począwszy od pierwszego dnia niezdolności do pracy.*

3.²⁷ *Składki na ubezpieczenie społeczne opłacają zespoły adwokackie, spółki jawne, partnerskie lub komandytowe, o których mowa w art. 4a ust. 1. Adwokaci wykonujący zawód w kancelariach adwokackich lub w spółkach cywilnych opłacają składki osobiście.*

4.²⁸ *Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa wysokość składek na ubezpieczenie społeczne oraz zasady ustalania podstawy wymiaru tych składek i tryb ich opłacania.*

5.²⁹ *Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, po zasięgnięciu opinii Naczelnej*

Rady Adwokackiej, w drodze rozporządzenia, określa:

1) (skreślony),³⁰

2) *zasady i tryb zaliczania okresów wykonywania zawodu adwokackiego w kancelariach indywidualnych przed dniem 1 stycznia 1966 r. — przy ustalaniu uprawnień emerytalnych.*

6. (skreślony).³¹

Art. 25. 1. Umowę z klientem zawiera kierownik zespołu adwokackiego w imieniu zespołu; pełnomocnictwa klient udziela adwokatowi.

2. Kierownik zespołu uwzględnia życzenia klienta co do wyboru adwokata, chyba że uzasadnione względy uniemożliwiają temu adwokatowi udzielenie pomocy prawnej.

3. W wypadku gdy adwokat prowadzący sprawę nie może wziąć osobiście udziału w rozprawie lub wykonać osobiście poszczególnych czynności w sprawie, może on udzielić substytucji.

Art. 26. Kierownik zespołu wyznacza z urzędu zastępcę dla adwokata niemającego możliwości prowadzenia sprawy czasowo lub trwale albo skreślonego z listy adwokatów. Decyzja kierownika zespołu stanowi upoważnienie dla adwokata do prowadzenia sprawy i powinna mieć formę pisemną.

Art. 27. 1. Adwokat może wypowiedzieć pełnomocnictwo po uzyskaniu zgody kierownika zespołu.

2. Adwokat, wypowiadając pełnomocnictwo, zawiadamia o tym zainteresowane organy; jest także obowiązany jeszcze przez dwa tygodnie pełnić swe obowiązki, jeżeli nie nastąpiło wcześniejsze objęcie sprawy przez innego adwokata lub zwolnienie ze strony klienta.

Art. 28. 1. Adwokat może odmówić udzielenia pomocy prawnej tylko z ważnych powodów, o których informuje zainteresowanego. Wątpliwości co do udzielenia lub odmowy udzielenia pomocy prawnej rozstrzyga okręgowa rada adwokacka, a w wypadkach niecierpiących zwłoki — dziekan.

2. W sprawach, w których pomoc prawna ma z mocy przepisów prawa nastąpić z urzędu, zwolnić adwokata od udzielenia tej pomocy może tylko organ, który go wyznaczył.

²⁵ Przez art. 1 pkt 17 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²⁶ Zgodnie z art. 170 pkt 8 ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., przepis art. 24 utracił moc w zakresie uregulowanym przez tę ustawę.

²⁷ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 18 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1, i ze zmianą wprowadzoną przez art. 598 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 4.

²⁸ Dodany przez art. 44 pkt 1 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 42, poz. 202), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1987 r., i ze zmianą wprowadzoną przez art. 14 lit. a) ustawy z dnia 24 maja 1990 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 36, poz. 206), która weszła w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1990 r.

²⁹ Przepis ust. 4 uzyskał oznaczenie ust. 5 zmianą wprowadzoną przez art. 44 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 28 jako pierwsza i ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 18 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1, i przez art. 45 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. Nr 141, poz. 943 i z 1998 r. Nr 162, poz. 1122), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.

³⁰ Przez art. 14 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 28 jako druga.

³¹ Dodany przez art. 10 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zmianie niektórych przepisów o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego i o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 5, poz. 33), która weszła w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1983 r., oznaczenie zmienione przez art. 44 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie 28 jako pierwsza, a następnie skreślony przez art. 44 ustawy z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych (Dz. U. z 1995 r. Nr 4, poz. 17), która weszła w życie z dniem 1 marca 1995 r.

Art. 29. 1. Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ponosi Skarb Państwa.

2. Zasady ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej, o której mowa w ust. 1, określa Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z Naczelną Radą Adwokacką.

Art. 30. Organami zespołu adwokackiego są:

- 1) zebranie zespołu,
- 2) kierownik zespołu,
- 3) komisja rewizyjna w zespołach liczących więcej niż 12 członków, a w zespołach mniejszych, jeżeli zostanie ona powołana uchwałą zebrania zespołu.

Art. 31. 1. Do zakresu działania zebrania zespołu należy w szczególności:

- 1) ocena pracy zawodowej członków zespołu i aplikantów adwokackich,
- 2) wybór kierownika, a w miarę potrzeby także jego zastępcy,
- 3) odwołanie kierownika lub jego zastępcy przed upływem kadencji,
- 4) kontrola działalności kierownika zespołu, a zwłaszcza badanie i zatwierdzanie jego sprawozdań,
- 5) wybór komisji rewizyjnej,
- 6) uchwalanie preliminarza dochodów i wydatków zespołu,
- 7) przyjmowanie nowych członków, wypowiedanie członkostwa w zespole i wykluczanie z zespołu,
- 8) podejmowanie uchwały w sprawie zmiany lokalu zespołu,
- 9) podejmowanie uchwały w sprawie likwidacji zespołu.

2. W ciągu miesiąca od daty doręczenia uchwał zespołu przewidzianych w ust. 1 pkt 2 okręgowa rada adwokacka może zgłosić uzasadniony sprzeciw przeciwko wyborowi kierownika lub zastępcy kierownika i zarządzić ponowne wybory w terminie miesięcznym. Sprzeciw dotyczący tego samego adwokata może być zgłoszony tylko jeden raz.

Art. 32. 1. Do ważności uchwały zebrania zespołu wymagana jest obecność co najmniej dwóch trzecich ogólnej liczby członków zespołu, przy czym uchwały w sprawach wymienionych w art. 31 ust. 1 pkt 2, 3, 7 i 9 zapadają tylko większością co najmniej dwóch trzecich głosów członków zespołu obecnych na zebraniu.

2.³² Od uchwał zebrania zespołu służy odwołanie do okręgowej rady adwokackiej. Od uchwały okręgowej rady adwokackiej odwołanie nie przysługuje.

Art. 33. Okręgowa rada adwokacka uchyla lub zmienia uchwałę zebrania zespołu adwokackiego sprzeczną z prawem.

³² W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 19 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

Art. 34. 1. Okręgowa rada adwokacka może odwołać kierownika zespołu lub jego zastępcę, jeżeli zaniebdują lub naruszają swe obowiązki.

2. W razie odwołania kierownika zespołu okręgowa rada adwokacka powierza czasowo wykonywanie czynności kierownika jednemu z członków zespołu, któremu nie wolno odmówić przyjęcia tych obowiązków.

3. W wypadku określonym w ust. 2 wybory kierownika zespołu odbywają się w terminie wyznaczonym przez okręgową radę adwokacką, nie później jednak niż w ciągu jednego miesiąca od uprawomocnienia się uchwały odwołującej kierownika. Odwołanie wyłącza osobę, której dotyczy, z ponownego wyboru.

Art. 35.³³ Rozwiązanie zespołu następuje na podstawie uchwały zebrania zespołu lub uchwały okręgowej rady adwokackiej.

Art. 36.³⁴ Okręgowa rada adwokacka dokonuje wizytacji zespołów adwokackich, kancelarii adwokackich, spółek z wyłącznym udziałem adwokatów oraz adwokatów w spółkach z udziałem adwokatów i radców prawnych.

Art. 37.³⁵ Przepisy działu niniejszego stosuje się odpowiednio do adwokatów wykonujących zawód w kancelarii adwokackiej oraz w spółkach, o których mowa w art. 4a ust. 1.

Art. 37a.³⁶ 1. Adwokat wykonujący zawód w kancelarii adwokackiej oraz w spółkach, o których mowa w art. 4a ust. 1, obowiązany jest zapewnić zastępstwo w przypadku urlopu lub innej przemijającej przeszkody tak, aby prowadzone przez niego sprawy nie doznały uszczerbku.

2. Dziekan wyznacza z urzędu zastępcę adwokata, o którym mowa w ust. 1, niemającego czasowo lub trwale możliwości wykonywania zawodu, jak również w wypadku skreślenia z listy adwokatów. Decyzja dziekana stanowi upoważnienie adwokata do prowadzenia spraw i powinna mieć formę pisemną.

DZIAŁ III

Izby adwokackie

Art. 38.³⁷ Izbę adwokacką stanowią adwokaci i aplikanci adwokaccy, mający siedzibę zawodową na tere-

³³ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 20 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁴ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 21 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁵ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 22 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁶ Dodany przez art. 1 pkt 23 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁷ W brzmieniu ustalonym przez art. 41 pkt 1 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

nie izby, której zasięg terytorialny określa Naczelna Rada Adwokacka, biorąc pod uwagę w szczególności podział terytorialny administracji sądowej.

Art. 39. Organami izby adwokackiej są:

- 1)³⁸ zgromadzenie izby składające się z adwokatów wykonujących zawód oraz delegatów pozostałych adwokatów,
- 2) okręgowa rada adwokacka,
- 3) sąd dyscyplinarny,
- 4) komisja rewizyjna.

Art. 40. Do zakresu działania zgromadzenia izby adwokackiej należą:

- 1) wybór delegatów na Krajowy Zjazd Adwokatury,
- 2) wybór dziekana, prezesa sądu dyscyplinarnego, przewodniczącego komisji rewizyjnej oraz członków i zastępców członków okręgowej rady adwokackiej, sądu dyscyplinarnego i komisji rewizyjnej,
- 3) uchwalanie budżetu izby i ustalanie wysokości składek rocznych na potrzeby izby,
- 4)³⁹ określanie minimalnej i maksymalnej liczby członków izby adwokackiej,
- 5) rozpatrywanie i zatwierdzanie corocznych sprawozdań z działalności okręgowej rady adwokackiej,
- 6) zatwierdzanie — po wysłuchaniu wniosków komisji rewizyjnej — zamknięć rachunkowych i udzielenie okręgowej radzie adwokackiej absolutorium,
- 7) podejmowanie innych uchwał.

Art. 41. 1. Zwyczajne zgromadzenie izby — zwołane przez okręgową radę adwokacką — odbywa się raz do roku.

2. Nadzwyczajne zgromadzenie zwołuje się na żądanie Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, okręgowej rady adwokackiej, komisji rewizyjnej lub jednej trzeciej adwokatów członków izby. Zgromadzenie zwołuje się w ciągu sześciu tygodni od zgłoszenia żądania.

Art. 42. 1. Okręgowa rada adwokacka składa się z dziekana, pięciu do piętnastu członków i z dwóch do czterech zastępców członków.

2. Prezesowi sądu dyscyplinarnego i przewodniczącemu komisji rewizyjnej przysługuje prawo do uczestnictwa w posiedzeniach okręgowej rady adwokackiej.

Art. 43. 1. Okręgowa rada adwokacka wybiera ze swego grona jednego lub dwóch wicedziekanów, sekretarza, w razie potrzeby zastępcę sekretarza, skarbnika

ka i rzecznika dyscyplinarnego, którzy łącznie z dziekanem stanowią prezydium rady. Ponadto okręgowa rada adwokacka wyznacza — spośród adwokatów — zastępców rzecznika dyscyplinarnego oraz powołuje przewodniczącego i członków zespołu wizytatorów.

2. Prezydium przygotowuje posiedzenia rady.

Art. 44. 1.⁴⁰ Do zakresu działania okręgowej rady adwokackiej należą wszystkie sprawy adwokatury, których załatwienia ustawa nie zastrzega organom adwokatury oraz innym organom izb adwokackich, organom zespołów adwokackich lub organom państwowym.

2.⁴¹ Do zakresu działania okręgowej rady adwokackiej należy występowanie do organów rejestrowych lub ewidencyjnych z wnioskiem o wszczęcie postępowania o wykreślenie z rejestru lub ewidencji podmiotu prowadzącego działalność w zakresie pomocy prawnej niezgodnie z przepisami ustawy.

3.⁴¹ Okręgowa rada adwokacka może zawiesić w czynnościach zawodowych, do czasu uiszczenia należności, adwokata, który zalega — pomimo wezwania — z zapłatą składki dłużej niż 6 miesięcy.

Art. 45. 1. Do ważności uchwały okręgowej rady adwokackiej wymagana jest obecność co najmniej połowy członków, w tym dziekana lub wicedziekana.

2. Uchwała okręgowej rady adwokackiej zapada większością głosów; w razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

3.⁴² Uchwały w sprawach osobowych zapadają w głosowaniu tajnym. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący, który ujawnia swój głos.

Art. 46. Od uchwały okręgowej rady adwokackiej, podjętej w pierwszej instancji, służy zainteresowanemu odwołanie do Naczelnej Rady Adwokackiej.

Art. 47. 1.⁴³ Uchwała okręgowej rady adwokackiej w sprawie wpisu na listę adwokatów powinna być podjęta w ciągu dwóch miesięcy od daty złożenia wniosku o wpis. Uchwała okręgowej rady adwokackiej w sprawie wpisu na listę aplikantów adwokackich powinna być podjęta w ciągu dwóch miesięcy po przeprowadzeniu konkursu przez okręgową radę adwokacką.

2. Od ostatecznej decyzji odmawiającej wpisu na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich służy zainteresowanemu odwołanie do Ministra Sprawiedliwości zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego.

³⁸ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 25 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁹ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 26 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴⁰ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 1 pkt 27 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴¹ Dodany przez art. 1 pkt 27 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴² Dodany przez art. 1 pkt 28 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴³ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 29 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

Art. 48. 1. Dziekan reprezentuje okręgową radę adwokacką, kieruje jej pracami, przewodniczy na jej posiedzeniu oraz wykonuje czynności przewidziane w niniejszej ustawie.

2. Wicedziekan jest stałym zastępcą dziekana.

3. Dziekan może udzielić adwokatowi lub aplikantowi adwokackiemu ostrzeżenia za dopuszczenie się uchybienia mniejszej wagi. Decyzja dziekana podlega zaskarżeniu do okręgowej rady adwokackiej.

4.⁴⁴ Inne decyzje dziekana podlegają zaskarżeniu w wypadkach przewidzianych w ustawie.

Art. 49.⁴⁵ Okręgowa rada adwokacka prowadzi listę adwokatów i aplikantów adwokackich, której odpis przesyła corocznie Naczelnej Radzie Adwokackiej, właściwym prezesom sądów apelacyjnych, sądów *wojewódzkich*⁴⁶ i właściwym prokuratorom apelacyjnym i *wojewódzkim*⁴⁷, oraz zawiadamia o zmianach na tej liście.

Art. 50. Do zakresu działania sądu dyscyplinarnego należy wydawanie orzeczeń w sprawach dyscyplinarnych członków izby.

Art. 51. 1. Sąd dyscyplinarny składa się z prezesa, wiceprezesa, sześciu do dwudziestu trzech członków oraz trzech zastępców członków.

2. Sąd dyscyplinarny orzeka w kompletach składających się z trzech sędziów.

Art. 52. Do zakresu działania komisji rewizyjnej należy kontrola działalności finansowej i gospodarczej okręgowej rady adwokackiej oraz kontrola wykonywania uchwał zgromadzenia izby.

Art. 53. Komisja rewizyjna składa się z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego, trzech do pięciu członków oraz dwóch zastępców członków.

DZIAŁ IV

Organy adwokatury

Rozdział 1

Krajowy Zjazd Adwokatury

Art. 54. 1. Krajowy Zjazd Adwokatury stanowią delegaci wybrani w proporcji do liczby członków izby,

ustalanej przez Naczelną Radę Adwokacką, jednakże nie mniej niż sześciu delegatów z każdej izby.

2. W Krajowym Zjeździe uczestniczą, niebędący delegatami, członkowie Naczelnej Rady Adwokackiej oraz dziekani okręgowych izb adwokackich.

Art. 55. 1. Krajowy Zjazd Adwokatury odbywa się co trzy lata. Zjazd zwołuje Naczelna Rada Adwokacka. Powinien się on odbyć w ciągu miesiąca od daty dokonania wyborów we wszystkich izbach adwokackich.

2.⁴⁸ Nadzwyczajny Krajowy Zjazd może być zwołany na żądanie Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, Wyższej Komisji Rewizyjnej, co najmniej jednej trzeciej członków Naczelnej Rady Adwokackiej albo co najmniej jednej trzeciej okręgowych rad adwokackich.

Art. 56. Do zakresu działania Krajowego Zjazdu Adwokatury należy w szczególności:

- 1) wybór prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej, prezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego i przewodniczącego Wyższej Komisji Rewizyjnej,
- 2) wybór — niebędących dziekanami — adwokatów wchodzących w skład Naczelnej Rady Adwokackiej,
- 3) wybór członków i zastępców członków Wyższego Sądu Dyscyplinarnego i Wyższej Komisji Rewizyjnej,
- 4) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Naczelnej Rady Adwokackiej, Wyższego Sądu Dyscyplinarnego i Wyższej Komisji Rewizyjnej oraz zatwierdzanie — po wysłuchaniu wniosków Wyższej Komisji Rewizyjnej — zamknięć rachunkowych i udzielanie Naczelnej Radzie Adwokackiej absolutorium,
- 5)⁴⁹ wytyczanie kierunków działania samorządu adwokackiego, a także ustalanie liczby izb adwokackich,
- 6) uchwalanie regulaminów dotyczących:
 - a) trybu wyborów do organów adwokatury i organów izb adwokackich oraz działania tych organów,
 - b) (skreślona),⁵⁰
 - c) (skreślona),⁵¹
 - d) trybu obrad Zjazdu,
- 7) określanie podstawowych zasad tworzenia funduszy i gospodarowania majątkiem adwokatury.

⁴⁴ Dodany przez art. 1 pkt 30 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴⁵ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 31 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴⁶ Obecnie: sądów okręgowych, stosownie do art. 4 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o zmianie ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 160, poz. 1064), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

⁴⁷ Obecnie: prokuratorom okręgowym, stosownie do art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o zmianie ustawy o prokuraturze (Dz. U. Nr 162, poz. 1123), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

⁴⁸ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 32 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴⁹ W brzmieniu ustalonym przez art. 41 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 37.

⁵⁰ Przez art. 1 pkt 33 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁵¹ Przez art. 1 pkt 33 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

Rozdział 2

Naczelna Rada Adwokacka

Art. 57. 1. Naczelną Radę Adwokacką tworzą:

- 1) prezes Naczelnej Rady Adwokackiej,
- 2) adwokaci wybrani przez Krajowy Zjazd Adwokatury w liczbie odpowiadającej liczbie dziekanów okręgowych rad adwokackich, nie więcej jednak niż ośmiu adwokatów z tej samej izby,
- 3) dziekani okręgowych rad adwokackich.

2. Siedzibą Naczelnej Rady Adwokackiej jest m.st. Warszawa.

Art. 58. Do zakresu działania Naczelnej Rady Adwokackiej należy:

- 1) reprezentowanie adwokatury,
- 1a)⁵² uchylanie sprzecznych z prawem uchwał zgromadzenia izby,
- 2) nadzór nad działalnością Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej,
- 3) nadzór nad działalnością okręgowych rad adwokackich oraz nadzór nad kształceniem aplikantów przez te rady,
- 4)⁵³ ustalanie zasięgu terytorialnego izb adwokackich oraz ich siedzib,
- 5) ustalanie liczby członków oraz ich zastępców, organów poszczególnych izb adwokackich, a także liczby stale urzędujących członków tych organów i zasad ich wynagradzania,
- 6)⁵⁴ wydawanie opinii, o których mowa w art. 16 ust. 2 i 3,
- 7) (skreślony),⁵⁵
- 8) rozpoznawanie odwołań od uchwał okręgowych rad adwokackich,
- 9) udzielanie opinii o projektach aktów prawodawczych oraz przedstawianie wniosków i postulatów w zakresie tworzenia i stosowania prawa,
- 10) rozporządzanie i zarząd majątkiem Naczelnej Rady Adwokackiej,
- 11) uchwalanie budżetu Naczelnej Rady Adwokackiej i określanie udziału poszczególnych izb adwokackich w pokrywaniu jej wydatków budżetowych,

⁵² Dodany przez art. 1 pkt 34 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁵³ W brzmieniu ustalonym przez art. 41 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 37.

⁵⁴ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 34 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁵⁵ Przez art. 1 pkt 34 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

12) uchwalanie regulaminów dotyczących:

- a)⁵⁶ zasad wyboru delegatów adwokatów, o których mowa w art. 39 pkt 1,
 - b) zasad odbywania aplikacji adwokackiej i składania egzaminu adwokackiego,
 - c) zasad funkcjonowania rad adwokackich,
 - d) zakresu działania oraz zasad wynagradzania wizytatorów,
 - e) (skreślona),⁵⁷
 - f) wzorów pieczęci organów adwokatury,
 - g)⁵⁸ zasad tworzenia, organizowania, funkcjonowania i rozwiązywania zespołów adwokackich,
 - h)⁵⁹ zasad wykonywania zawodu indywidualnie lub w spółkach, o których mowa w art. 4a ust. 1,
 - i)⁵⁹ działania rzeczników dyscyplinarnych,
 - j)⁵⁹ zasad przeprowadzania konkursu na aplikantów adwokackich,
- 13) zawieszanie w sprawowaniu funkcji ze względu na naruszenie podstawowych obowiązków poszczególnych członków organów izb adwokackich i organów zespołów adwokackich, z wyjątkiem członków sądów dyscyplinarnych, oraz zwracanie się do właściwych organów o ich odwołanie.

Art. 59. 1. Naczelna Rada Adwokacka wybiera ze swego grona dwóch wiceprezesów, sekretarza, skarbnika, rzecznika dyscyplinarnego, zastępcę sekretarza oraz dwóch członków, którzy łącznie z prezesem stanowią Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej. Prezydium jest organem wykonawczym Naczelnej Rady Adwokackiej.

2. Naczelna Rada Adwokacka wyznacza — spośród adwokatów — zastępców rzecznika dyscyplinarnego Naczelnej Rady Adwokackiej.

3.⁶⁰ Prezydium sprawuje czynności należące do zakresu działania Naczelnej Rady Adwokackiej, z wyjątkiem wymienionych w art. 58 pkt 1a, 2, 11 i 12.

Art. 60. Naczelna Rada Adwokacka uchyla uchwały okręgowych rad adwokackich sprzeczne z prawem.

Art. 61. Naczelna Rada Adwokacka może zwrócić się do okręgowej rady adwokackiej o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do zakresu jej dzia-

⁵⁶ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 34 lit. d) tiret pierwsze ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁵⁷ Przez art. 1 pkt 3 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 10 jako druga.

⁵⁸ Dodana przez art. 1 pkt 34 lit. d) tiret drugie ustawy, o której mowa w przypisie 1, i ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 3 lit. b) ustawy, wymienionej w przypisie 10 jako druga.

⁵⁹ Dodana przez art. 1 pkt 34 lit. d) tiret drugie ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁶⁰ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 35 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

talności. Uchwała powinna być podjęta nie później niż w ciągu jednego miesiąca.

Art. 62. 1. Naczelna Rada Adwokacka powołuje spośród adwokatów Centralny Zespół Wizytatorów oraz przewodniczącego Zespołu i jego zastępcę.

2. Wizytatorzy sprawują kontrolę nad wykonywaniem przez zespoły adwokackie i adwokatów przepisów niniejszej ustawy oraz innych przepisów dotyczących adwokatury.

Rozdział 3

Wyższy Sąd Dyscyplinarny

Art. 63. 1. Wyższy Sąd Dyscyplinarny składa się z dwudziestu trzech członków oraz trzech zastępców członków.

2. Członkowie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wybierają spośród siebie jednego lub dwóch wiceprezesów.

3. Wyższy Sąd Dyscyplinarny w składzie trzech sędziów rozpoznaje jako instancja odwoławcza sprawy rozpoznawane w pierwszej instancji przez sądy dyscyplinarne.

4. Prezes Wyższego Sądu Dyscyplinarnego uczestniczy w posiedzeniach Naczelnej Rady Adwokackiej oraz składa jej okresowe informacje o stanie spraw dyscyplinarnych.

Rozdział 4

Wyższa Komisja Rewizyjna

Art. 64. 1. Wyższa Komisja Rewizyjna wykonuje kontrolę finansowej i gospodarczej działalności Naczelnej Rady Adwokackiej oraz kontrolę wykonywania uchwał Krajowego Zjazdu Adwokatury.

2. Wyższa Komisja Rewizyjna składa się z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i czterech członków oraz dwóch zastępców członków.

3. Przewodniczący Wyższej Komisji Rewizyjnej informuje Naczelną Radę Adwokacką i jej Prezydium o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz ma prawo uczestniczyć w posiedzeniach tych organów.

DZIAŁ V

Wpis na listę adwokatów

Art. 65. Na listę adwokatów może być wpisany ten, kto:

1)⁶¹ jest nieskazitelnego charakteru i swym dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu adwokata,

⁶¹ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 36 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

2)⁶² korzysta w pełni z praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych,

3)⁶³ ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce,

4)⁶⁴ odbył w Polsce aplikację adwokacką i złożył egzamin adwokacki.

Art. 66. 1.⁶⁵ Wymagań odbycia aplikacji adwokackiej i złożenia egzaminu adwokackiego nie stosuje się do:

1) profesorów i doktorów habilitowanych nauk prawnych,

2)⁶⁶ osób, które co najmniej przez trzy lata zajmowały stanowisko sędziego, prokuratora lub wykonywały zawód notariusza,

3)⁶⁷ osób, które mając kwalifikacje sędziowskie, prokuratorskie lub notarialne przynajmniej przez trzy lata wykonywały zawód radcy prawnego,

4)⁶⁷ osób, które odbyły aplikację radcowską przewidzianą w przepisach o radcach prawnych i złożyły egzamin radcowski oraz przynajmniej 3 lata wykonywały zawód radcy prawnego.

2.⁶⁸ Od wymogu odbycia aplikacji adwokackiej okręgowa rada adwokacka może zwolnić obywatela państwa należącego do Unii Europejskiej, jeżeli ukończył on zagraniczne wyższe studia prawnicze uznane w Polsce za równorzędne oraz włada językiem polskim w mowie i piśmie, spełnia przesłanki wymienione w art. 65 pkt 1 i 2, jest wpisany na listę adwokatów w kraju należącym do Unii Europejskiej i wykonywał zawód adwokata. Naczelna Rada Adwokacka wyznacza okręgową radę adwokacką dla przeprowadzenia egzaminu adwokackiego.

Art. 67.⁶⁹ Osoby, które wykonywały zawód sędziego lub prokuratora, nie mogą w ciągu dwóch lat od zaprzestania wykonywania tego zawodu wykonywać zawodu adwokata w okręgu tej izby adwokackiej, w której zajmowały powyższe stanowisko. Zakaz ten nie do-

⁶² Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 36 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁶³ W brzmieniu ustalonym przez art. 181 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070), która weszła w życie z dniem 1 października 2001 r.

⁶⁴ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 36 lit. d) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁶⁵ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 1 pkt 37 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁶⁶ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 37 lit. b) tiret pierwsze ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁶⁷ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 37 lit. b) tiret drugie ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁶⁸ Dodany przez art. 1 pkt 37 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1, i ze zmianą wprowadzoną przez art. 181 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 63.

⁶⁹ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 38 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

tyczy sędziów Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu, Sądu Najwyższego, sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz prokuratorów Prokuratury Krajowej.

Art. 68. 1. O wpisie na listę adwokatów decyduje okręgowa rada adwokacka.

2.⁷⁰ Okręgowa rada adwokacka może odmówić wpisu na listę adwokatów osobom, o których mowa w art. 67, tylko wtedy, gdyby wpis naruszał przepisy art. 65 pkt 1—3. Okręgowej radzie adwokackiej przysługuje prawo wglądu do akt osobowych i dyscyplinarnych ubiegającego się o wpis.

3.⁷¹ Okręgowa rada adwokacka podejmuje uchwałę dotyczącą wpisu na listę adwokatów, wyznaczając jednocześnie siedzibę zawodową, kierując się w tym względzie koniecznością prawidłowego rozmieszczenia adwokatów w celu zapewnienia ludności należytej pomocy prawnej.

4.⁷² Okręgowa rada adwokacka może zaniechać wyznaczenia siedziby zawodowej, jeżeli zachodzą przeszkody, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2, do wykonywania zawodu adwokata.

Art. 69. 1. Okręgowa rada adwokacka zawiadamia w terminie 30 dni Ministra Sprawiedliwości o każdej uchwale o wpisie na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich, jak i o odmowie wpisu.

2. Wpis na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich uważa się za dokonany, jeżeli Minister Sprawiedliwości nie sprzeciwi się wpisowi w terminie 30 dni od daty otrzymania uchwały wraz z aktami osobowymi wpisanego. Sprzeciw wymaga uzasadnienia.

3.⁷³ Decyzja Ministra Sprawiedliwości może być skarżona do Naczelnego Sądu Administracyjnego przez zainteresowanego lub organ samorządu adwokackiego w terminie 30 dni od daty doręczenia tej decyzji.

Art. 70. Adwokat za zgodą okręgowej rady adwokackiej może przenieść się do innego zespołu adwokackiego w okręgu tej samej izby.

Art. 71.⁷⁴ Adwokat może przenieść siedzibę zawodową do okręgu innej izby za zgodą okręgowej rady adwokackiej izby, w której ma siedzibę zawodową, oraz okręgowej rady adwokackiej izby, do której zamierza się przenieść.

⁷⁰ Z uwzględnieniem pkt 2 obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 1982 r. o sprostowaniu błędów (Dz. U. Nr 25, poz. 187).

⁷¹ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 39 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁷² W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 39 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁷³ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 40 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁷⁴ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 41 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

DZIAŁ VI

Skreślenie z listy adwokatów

Art. 72. 1. Okręgowa rada adwokacka skreśla adwokata z listy w wypadku:

- 1) śmierci,
- 2) wystąpienia z adwokatury,
- 3)⁷⁵ przeniesienia siedziby zawodowej do innej izby adwokackiej,
- 4)⁷⁶ objęcia stanowiska w organach wymiaru sprawiedliwości, organach ścigania lub rozpoczęcia wykonywania zawodu notariusza,
- 5) powołania do wojskowej służby zawodowej,
- 6) (skreślony),⁷⁷
- 7) utraty z mocy wyroku sądowego praw publicznych lub prawa wykonywania zawodu,
- 8) orzeczenia dyscyplinarnego o wydaleniu z adwokatury.

2. Okręgowa rada adwokacka może odmówić skreślenia z listy adwokatów z przyczyn wymienionych w ust. 1 pkt 2 lub 3, jeżeli przeciwko adwokatowi toczy się postępowanie dyscyplinarne.

Art. 73. Adwokat skreślony z listy adwokatów z przyczyn wymienionych w art. 72 ust. 1 pkt 2, 4 i 5 podlega na swój wniosek ponownemu wpisowi na listę, chyba że przestał odpowiadać warunkom przewidzianym w art. 65 pkt 1 i 2.

Art. 74. Okręgowa rada adwokacka może skreślić adwokata z listy adwokatów w związku z czynem popełnionym przed wpisem na listę, jeżeli czyn ten nie był znany okręgowej radzie adwokackiej w chwili wpisu, a stanowiłby przeszkodę do wpisu.

DZIAŁ VII

Aplikacja adwokacka

Art. 75.⁷⁸ Do aplikantów adwokackich stosuje się odpowiednio przepisy art. 5—8, art. 65 pkt 1—3, art. 68 ust. 1.

Art. 75a.⁷⁹ Okręgowa rada adwokacka rozstrzyga o wpisie na listę aplikantów adwokackich po przeprowadzeniu konkursu. Konkurs przeprowadza się raz

⁷⁵ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 42 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁷⁶ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 42 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁷⁷ Przez art. 1 pkt 42 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁷⁸ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 43 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁷⁹ Dodany przez art. 1 pkt 44 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

w roku kalendarzowym przed rozpoczęciem roku szkolniowego.

Art. 76.⁸⁰ 1. Aplikacja adwokacka trwa trzy lata i sześć miesięcy, przy czym co najmniej przez okres sześciu miesięcy odbywa się w sądzie, prokuraturze, kancelarii notarialnej lub innej instytucji na podstawie skierowania okręgowej rady adwokackiej.

2. Aplikantom adwokackim wpisanym na listę po odbyciu aplikacji sądowej, prokuratorskiej, notarialnej lub radcowskiej zakończonej pozytywnie zdaniem egzaminem, okręgowa rada adwokacka może skrócić okres aplikacji adwokackiej do lat dwóch.

3. Szkolenie aplikantów adwokackich może być organizowane wspólnie z aplikantami radcowskimi.

4. Aplikant adwokacki odbywa aplikację adwokacką pod kierunkiem patrona wyznaczonego przez dziekana okręgowej rady adwokackiej.

5. Zadaniem patrona jest przygotowanie aplikanta adwokackiego do wykonywania zawodu adwokata w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 77.⁸¹ 1. Po sześciu miesiącach aplikacji adwokackiej aplikant adwokacki może zastępować adwokata tylko przed sądem rejonowym, organami ścigania, organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami.

2. Po roku i sześciu miesiącach aplikacji adwokackiej aplikant adwokacki może także zastępować adwokata przed innymi sądami, z wyjątkiem Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu.

3. Aplikant adwokacki, który uprzednio odbył aplikację sądową, prokuratorską, notarialną lub radcowską zakończoną pozytywnie złożonym egzaminem, może zastępować adwokata przed sądem rejonowym, a po odbyciu jednego roku aplikacji adwokackiej — przed organami wymienionymi w ust. 2.

Art. 78. Aplikacja adwokacka kończy się egzaminem adwokackim. Egzamin może być powtórzony — w razie niepomyślnego wyniku — jeden raz, w terminie ustalonym przez okręgową radę adwokacką.

Art. 79. 1. Okręgowa rada adwokacka skreśla aplikanta adwokackiego z listy wskutek:

- 1)⁸² okoliczności wymienionych w art. 72 ust. 1 i art. 74,
- 2) nieprzystąpienia bez usprawiedliwionej przyczyny do egzaminu adwokackiego w ciągu trzech miesięcy od zakończenia aplikacji adwokackiej lub do ponownego egzaminu w terminie ustalonym przez okręgową radę adwokacką.

⁸⁰ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 45 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁸¹ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 46 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁸² W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 47 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

2. Okręgowa rada adwokacka może skreślić aplikanta adwokackiego z listy aplikantów adwokackich w okresie pierwszych dwóch lat aplikacji, jeżeli stwierdzi jego nieprzydatność do wykonywania zawodu adwokata.

3. Od uchwały o skreśleniu aplikanta adwokackiego w myśl ust. 2 służy odwołanie do Naczelnnej Rady Adwokackiej.

DZIAŁ VIII

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 80. Adwokaci i aplikanci adwokaccy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, z zasadami etyki lub godności zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych.

Art. 81. 1.⁸³ Kary dyscyplinarne są następujące:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) kara pieniężna,
- 4)⁸⁴ zawieszenie w czynnościach zawodowych na czas od trzech miesięcy do pięciu lat,
- 5) (skreślony),⁸⁵
- 6) wydalenie z adwokatury.

2.⁸⁶ Obok kary nagany i kary pieniężnej można orzec dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od roku do pięciu lat.

3.⁸⁶ Obok kary zawieszenia w czynnościach zawodowych orzeka się dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od lat dwóch do lat dziesięciu.

4.⁸⁶ Kara nagany oraz kara pieniężna pociąga za sobą utratę biernego prawa wyborczego do organu samorządu adwokackiego na czas trzech lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

5.⁸⁶ Kara zawieszenia w czynnościach zawodowych pociąga za sobą utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do organu samorządu adwokackiego na czas sześciu lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Art. 82.⁸⁷ 1. Karę pieniężną wymierza się w granicach od pięciokrotnej do pięćdziesięciokrotnej podstawowej składki izbowej. Wpływy z kar pieniężnych okręgowa rada adwokacka przekazuje na cele adwokatury.

⁸³ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 1 pkt 48 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁸⁴ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 48 lit. b) tiret pierwsze ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁸⁵ Przez art. 1 pkt 48 lit. b) tiret drugie ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁸⁶ Dodany przez art. 1 pkt 48 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁸⁷ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 49 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

2. Kara wydalenia z adwokatury pociąga za sobą skreślenie z listy adwokatów bez prawa ubiegania się o ponowny wpis.

Art. 83.⁸⁸ 1. W stosunku do aplikantów adwokackich nie orzeka się kary pieniężnej.

2. Przepisy o zawieszeniu adwokatów w czynnościach zawodowych stosuje się odpowiednio do aplikantów adwokackich, przy czym czasu trwania zawieszenia nie zalicza się do okresu obowiązkowej aplikacji adwokackiej.

Art. 84.⁸⁹ 1. W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych, sąd dyscyplinarny wymierza karę za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną.

2. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady:

- 1) w razie orzeczenia kary upomnienia i nagany wymierza się łączną karę nagany,
- 2) kary upomnienia i nagany nie podlegają łączeniu z karą pieniężną,
- 3) przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekraczać sumy tych kar i nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych,
- 4) kara zawieszenia w czynnościach zawodowych nie podlega łączeniu z karami upomnienia, nagany i karą pieniężną,
- 5) przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych i karze wydalenia z adwokatury wymierza się karę łączną wydalenia z adwokatury, a w wypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych karę tę orzeka się na zasadach przewidzianych w pkt 3.

3. Zasady przewidziane w ust. 2 stosuje się odpowiednio w razie wydania orzeczenia łącznego.

Art. 85.⁹⁰ 1. Dziekan rady adwokackiej może wymierzyć członkowi izby karę upomnienia.

2. Od kary upomnienia wymierzonej w trybie przewidzianym w ust. 1 służy odwołanie do sądu dyscyplinarnego, który orzeka w tych sprawach jako druga i ostatnia instancja.

Art. 86.⁹¹ Postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego o ten sam czyn, może być jednak zawieszona do czasu ukończenia postępowania karnego.

⁸⁸ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 50 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁸⁹ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 51 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁹⁰ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 52 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁹¹ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 53 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

Art. 87.⁹² 1. Postępowania dyscyplinarnego nie wszczyna się, a wszczęte umarza się, jeżeli zaszła okoliczność, która według Kodeksu postępowania karnego wyłącza ściganie.

2. W razie śmierci obwinionego przed ukończeniem postępowania dyscyplinarnego, postanowienie o jego umorzeniu traci moc, a postępowanie toczy się nadal, jeżeli żąda tego — w terminie dwumiesięcznym od dnia zgonu obwinionego — jego małżonek, krewny w linii prostej, brat lub siostra.

Art. 88.⁹³ 1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od chwili popełnienia przewinienia upłynęły trzy lata, a w wypadkach przewidzianych w art. 8 ust. 2 — sześć miesięcy.

2. Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie następuje wcześniej niż przedawnienie karne.

3. Przedawnienie dyscyplinarne przerywa każda czynność organu powołanego do ścigania przewinienia.

4. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu popełnienia upłynęło pięć lat, a w wypadku przewidzianym w art. 8 ust. 2 — dwa lata.

Art. 89.⁹⁴ 1. Sąd dyscyplinarny jest w zakresie orzekania niezawisły.

2. Sąd dyscyplinarny rozstrzyga samodzielnie nasuwające się zagadnienia prawne i orzeka na mocy przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego.

Art. 90.⁹⁵ 1. Sąd dyscyplinarny wszczyna postępowanie na wniosek uprawnionego oskarżyciela.

2. Minister Sprawiedliwości może polecić wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko adwokatowi lub aplikantowi adwokackiemu.

Art. 91.⁹⁶ 1. W sprawach dyscyplinarnych orzekają:

- 1) sąd dyscyplinarny izby adwokackiej,
- 2) Wyższy Sąd Dyscyplinarny.

2. Sąd dyscyplinarny izby adwokackiej rozpoznaje wszystkie sprawy jako sąd pierwszej instancji, z wyjątkiem spraw określonych w art. 85 ust. 2.

⁹² W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 54 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁹³ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 55 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁹⁴ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 56 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁹⁵ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 57 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁹⁶ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 58 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

3. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje:

- 1) jako druga instancja sprawy rozpoznawane w pierwszej instancji przez sądy dyscyplinarne izb adwokackich,
- 2) inne sprawy przewidziane przepisami niniejszej ustawy.

4.⁹⁷ Orzeczenie z uzasadnieniem wydane przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w drugiej instancji doręcza się stronom, Ministrowi Sprawiedliwości oraz Naczelnej Radzie Adwokackiej.

Art. 91a.⁹⁸ 1. Od orzeczenia wydanego przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w drugiej instancji przysługuje stronom, Ministrowi Sprawiedliwości, Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Prezesowi Naczelnej Rady Adwokackiej kasacja do Sądu Najwyższego.

2. Orzeczenie, od którego służy kasacja podmiotom wymienionym w ust. 1, nie podlega wykonaniu do czasu wniesienia kasacji lub bezskutecznego upływu terminu do jej wniesienia.

Art. 91b.⁹⁹ Kasacja może być wniesiona z powodu rażącego naruszenia prawa, jak również rażącej niewspółmierności kary dyscyplinarnej.

Art. 91c.⁹⁹ Kasację wnosi się do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem.

Art. 91d.⁹⁹ 1. Od kasacji, o której mowa w art. 91a ust. 1, nie uiszcza się opłaty sądowej.

2. Orzeczenie, od którego wniesiono kasację, nie podlega wykonaniu do czasu rozpoznania kasacji.

3. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację na rozprawie w składzie trzech sędziów.

Art. 91e.⁹⁹ Do rozpoznania kasacji, o której mowa w art. 91a ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego o kasacji, z wyłączeniem art. 526 § 2 oraz art. 530 § 2 i 3.

Art. 92.¹⁰⁰ 1. Właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd dyscyplinarny izby adwokackiej, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

2. Jeżeli przewinienie objęte jedną sprawą popełniło dwóch lub więcej obwinionych wpisanych na listę

adwokatów lub aplikantów adwokackich w różnych izbach, właściwy jest sąd dyscyplinarny, w którego okręgu popełniono przewinienie, a jeżeli miejsca tego ustalić nie można — sąd dyscyplinarny izby, w której wszczęto najpierw postępowanie dyscyplinarne.

3. Spory o właściwość miejscową, jeżeli ustalenie właściwości zgodnie z ust. 2 jest niemożliwe, rozstrzyga Wyższy Sąd Dyscyplinarny.

4. W razie gdy sąd właściwy nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy lub podjąć innej czynności albo gdy wymagają tego względy celowości, Wyższy Sąd Dyscyplinarny wyznaczy inny sąd dyscyplinarny do rozpoznania sprawy.

Art. 93.¹⁰¹ 1. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są oskarżyciel, obwiniony i pokrzywdzony.

2. Oskarżycielem w postępowaniu jest rzecznik dyscyplinarny.

3. Obwinionym jest adwokat lub aplikant adwokacki, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne.

4. Pokrzywdzonym jest osoba, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone postępowaniem adwokata lub aplikanta adwokackiego określonym w art. 80.

Art. 94.¹⁰² Obwiniony ma prawo do ustanowienia obrońcy.

Art. 95.¹⁰³ 1. Sąd dyscyplinarny orzeka na rozprawie lub na posiedzeniu.

2. Rozstrzygnięcia sądu dyscyplinarnego zapadają w formie orzeczeń lub postanowień. Orzeczenie może być wydane jedynie na rozprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 95a.¹⁰⁴ Rozprawa przed sądem dyscyplinarnym jest jawna dla członków adwokatury oraz przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości, chyba że zachodzą wymagane przez przepisy Kodeksu postępowania karnego wypadki prowadzenia postępowania przy drzwiach zamkniętych.

Art. 95b.¹⁰⁴ Ministrowi Sprawiedliwości oraz osobom przez niego upoważnionym przysługuje w każdym stadium postępowania prawo wglądu do akt i żądania informacji o wynikach postępowania dyscyplinarnego, jak również prawo żądania prawomocnych orzeczeń dyscyplinarnych wraz z aktami sprawy.

⁹⁷ Dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy wymienionej w przypisie 10 jako druga.

⁹⁸ Dodany przez art. 1 pkt 59 ustawy, o której mowa w przypisie 1, oraz w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 ustawy wymienionej w przypisie 10 jako druga.

⁹⁹ Dodany przez art. 1 pkt 6 ustawy wymienionej w przypisie 10 jako druga.

¹⁰⁰ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 60 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁰¹ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 61 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁰² W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 62 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁰³ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 63 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁰⁴ Dodany przez art. 1 pkt 64 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

Art. 95c.¹⁰⁴ Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:

- 1) dochodzenie,
- 2) postępowanie przed sądem dyscyplinarnym,
- 3) postępowanie wykonawcze.

Art. 95d.¹⁰⁴ Sąd dyscyplinarny lub rzecznik dyscyplinarny może umorzyć postępowanie dyscyplinarne w wypadkach mniejszej wagi.

Art. 95e.¹⁰⁴ 1. Sąd może wzywać i przesłuchiwać świadków oraz biegłych z zachowaniem przepisów postępowania karnego.

2. Karę za nieusprawiedliwione niestawiennictwo, za odmowę zeznań lub przyrzeczenia, nakłada na świadka lub biegłego — na wniosek sądu dyscyplinarnego lub rzecznika dyscyplinarnego — sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka lub biegłego. Świadek lub biegły nie podlega karze, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawiennictwa, odmowy złożenia zeznań lub przyrzeczenia.

3. Przymusowe sprowadzenie świadka zarządza — na wniosek sądu dyscyplinarnego lub rzecznika dyscyplinarnego — właściwy sąd rejonowy.

Art. 95f.¹⁰⁴ Odwołanie przysługuje stronom od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie w pierwszej instancji oraz w wypadkach przewidzianych w niniejszej ustawie, w terminie 14 dni od daty doręczenia odpisu orzeczenia lub postanowienia wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o terminie i trybie wniesienia odwołania.

Art. 95g.¹⁰⁴ Cofnięcie odwołania przed rozpoczęciem sprawy odwoławczej wiąże Wyższy Sąd Dyscyplinarny.

Art. 95h.¹⁰⁴ 1. Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje sprawę w granicach odwołania, bierze jednak z urzędu pod rozwagę naruszenie prawa materialnego oraz rażące naruszenie przepisów o postępowaniu.

2. Orzeczenie podlega zmianie na korzyść obwinionego lub uchyleniu niezależnie od granic odwołania, jeżeli jest ono oczywiście niesprawiedliwe.

Art. 95i.¹⁰⁴ Wyższy Sąd Dyscyplinarny może orzec na niekorzyść obwinionego tylko wtedy, gdy wniesiono na jego niekorzyść środek odwoławczy.

Art. 95j.¹⁰⁴ 1. Adwokat lub aplikant adwokacki, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub karne, może być tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych przez sąd dyscyplinarny w szczególnie uzasadnionych okolicznościach sprawy. Postanowienie o tym zawieszeniu wydaje sąd dyscyplinarny z urzędu bądź na wniosek stron.

2. Postanowienie sądu dyscyplinarnego o tymczasowym zawieszeniu jest natychmiast wykonalne. Jeżeli okres tymczasowego zawieszenia trwa więcej niż trzy

miesiące, Wyższy Sąd Dyscyplinarny bada z urzędu zasadność zawieszenia.

Art. 95k. (skreślony).¹⁰⁵

Art. 95l.¹⁰⁴ 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego stanowią wszelkie wydatki poniesione w związku z tym postępowaniem.

2. Koszty postępowania ponosi obwiniony w razie skazania, a w pozostałych wypadkach izba adwokacka.

Art. 95l.¹⁰⁴ 1. Usunięcie wzmianki o ukaraniu dyscyplinarnym następuje z urzędu po upływie:

- 1) trzech lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego orzekającego karę upomnienia, karę nagany lub karę pieniężną,
- 2) pięciu lat od odbycia kary zawieszenia w czynnościach zawodowych, jeżeli adwokat lub aplikant adwokacki nie zostanie w tym czasie ukarany lub nie zostanie wszczęte przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne.

2. Nie usuwa się wzmianki o karze wydalenia z adwokatury.

Art. 95m.¹⁰⁴ Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, w drodze rozporządzenia, wyda szczegółowe przepisy o postępowaniu dyscyplinarnym.

DZIAŁ IX

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 96. (pominięty).¹⁰⁶

Art. 97. 1. Adwokaci i aplikanci adwokaccy, wpisani na listę w dniu wejścia w życie ustawy, są adwokatami i aplikantami w rozumieniu prawa o adwokaturze.

2. (pominięty).¹⁰⁶

Art. 98. (skreślony).¹⁰⁷

Art. 99. 1. Wymagań odbycia aplikacji adwokackiej nie stosuje się do osób, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych zajmowały przez okres pięciu lat stanowisko radcy prawnego w pełnym wymiarze zatrudnienia.

2. Naczelna Rada Adwokacka w porozumieniu z samorządem radcowskim określa w regulaminie zasady i tryb składania uzupełniającego egzaminu adwokackiego przez osoby wymienione w ust. 1.

Art. 100. (pominięty).¹⁰⁶

¹⁰⁵ Dodany przez art. 1 pkt 64 ustawy, o której mowa w przypisie 1, a następnie skreślony przez art. 1 pkt 7 ustawy wymienionej w przypisie 10 jako druga.

¹⁰⁶ Zamieszczony w obwieszczeniu.

¹⁰⁷ Przez art. 1 pkt 65 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

Art. 101. 1. Traci moc ustawa z dnia 19 grudnia 1963 r. o ustroju adwokatury (Dz. U. Nr 57, poz. 309 i z 1967 r. Nr 13, poz. 55).

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustawy wymienionej w ust. 1 w zakresie,

w jakim nie są sprzeczne z niniejszą ustawą, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 102. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 1982 r.